

Tillsynsmöte den 29 november 2022

Tillsynsmöte den 29 november 2022

Inflation och skälighetsprincipen

ledande matematiker Jari Niittuinperä

Totalinavkastningar

Ylijäämään oikeuttavat yksilölliset säästövakuutukset laskuperustekoroittain	Aktia Henkivakuutus	Henki-Fennia	Kaleva *	Lähi-Tapiola *	Mandatum Life	Nordea Henkivakuutus	OP-Henki-vakuutus **	Sp-Henkivakuutus
4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,50 / 7,20 %	-
3,50 %	3,50 %	3,50 %	-	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %
2,50 %	2,50 %	2,50 %	-	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
1,50 %	-	1,50 %	-	1,70 %	-	-	1,50 %	-
1,00 %	-	1,00 %	-	-	-	-	-	-
0,00 %	-	-	-	1,50 %	0,00 %	0,65 %	-	1,00 %

Ylijäämään oikeuttavat yksilölliset eläkevakuutukset laskuperustekoroittain	Aktia Henkivakuutus	Henki-Fennia	Kaleva *	Lähi-Tapiola *	Mandatum Life	Nordea Henkivakuutus	OP-Henki-vakuutus **	Sp-Henkivakuutus
4,50 %	4,50 %	4,50 %	-	4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,50 / 7,20 %	-
3,50 %	3,50 %	3,50 %	-	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %
2,50 %	2,50 %	2,50 %	-	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
1,50 %	-	-	-	1,70 %	-	-	2,00 %	-
1,00 %	1,00 %	1,20 %	-	-	-	-	-	-
0,00 %	-	-	-	-	0,73 %	0,95 %	-	1,50 %

Ylijäämään oikeuttavat ryhmäeläkevakuutukset laskuperustekoroittain	Aktia Henkivakuutus	Henki-Fennia	Kaleva *	Lähi-Tapiola *	Mandatum Life **	Nordea Henkivakuutus	OP-Henki-vakuutus	Sp-Henkivakuutus
4,25 %	-	-	-	4,25 %	4,25 %	-	-	-
3,50 %	3,50 %	3,50 %	-	3,50 %	3,50 / 5,78 %	-	3,50 %	-
2,50 %	2,50 %	2,50 %	-	2,50 %	2,50 / 4,78 %	-	2,50 %	-
2,00 %	-	2,00 %	-	-	-	-	-	-
1,50 %	-	-	-	1,78 %	1,50 %	-	2,00 %	-
1,00 %	2,00 %	1,20 %	-	1,70 %	-	-	-	-
0,50 %	-	-	-	-	0,50 %	-	2,00 %	-
0,00 %	-	1,20 %	-	-	0,00 %	-	-	1,50 %

* Keskinäinen vakuutusyhtiö.

** Ei sisällä Suomi-yhtiöstä siirtyneitä eriytettyjä vakuutuskantoja / Suomi-yhtiöstä siirtyneet eriytetty vakuutuskanat.

Lähde: Finanssivalvonta

Utredning om skälighetsprincipen 2021

Reglering om skälighetsprincipen

- Försäkringsbolagslagen 1933
  - Bolagen var skyldiga att upprätta tilläggsförmånsgrunderna närmast med beaktande av grundernas skälighet.
  - I lagmotiveringarna hänvisades endast till skäligheten mellan de försäkrade
- Försäkringsbolagslagen 1995 (EU-anpassning)
  - I motiveringarna i regeringens proposition nämndes för första gången att överskottet även kan utbetalas i form av vinstutredning till ägarna.
  - Det konstaterades att man ville bibehålla bestämmelserna om skälighetsprincipen i lagen närmast för att tillsynsmyndigheten vid behov ska kunna förhindra överföring av det överskott som uppstår vid tillämpningen av trygghetsprincipen i oskälig omfattning till ägarna och ojämnt behandling av olika försäkringstagar-grupper som deltar i fördelningen av överskottet.
- Försäkringsbolagslagen 2008
  - I motiveringarna till regeringens proposition upprepades ägarsynvinkeln.
- Försäkringsbolagslagen 2010 (Solvens II)
  - En särskild arbetsgrupp begrundade behovet att ändra bestämmelserna om skälighetsprincipen. Arbetsgruppen lämnade inget förslag till ändringar i bestämmelserna om skälighetsprincipen.

Målen för skälighetsprincipen

- I motiveringarna till försäkringsbolagslagen 2008 ges ett exempel på hurdana bolagens mål borde vara:
  - I motiveringarna till lagen ges ett exempel på hurdana bolagens mål borde vara:
”Bolaget kan till exempel ange att det har som mål att betala ut ett eventuellt överskott så att det överskott som betalas ut till försäkringstagarna fördelas jämnt och att bolaget strävar efter att på försäkringarna betala ut en total avkastning (beräkningsräntan och kundgottgörelsen sammanlagda) som överstiger en riskfri ränta som till sin maturitet motsvarar försäkringsavtalet med i genomsnitt x procent, och att man i kundgottgörelserna strävar efter en årlig variation mellan x och y procent.”
- Användning av totalintäkterna enligt motiveringarna i lagen är inte bästa möjliga
  - Totalintäkterna beaktar inte de avgifter som uppbärs för försäkringen och som varierar mellan olika produkter.
  - Totalintäkterna beaktar inte hur överskottet fördelas mellan bolagets ägare och försäkringstagarna/de försäkrade.
- Finansinspektionens budskap i skälighetsprincipsutredningen
  - Information om fördelningen av överskottet mellan försäkringstagarna och ägarna har inte getts på så sätt att försäkringstagaren skulle kunna bedöma om fördelningen av överskottet är skälig.

Hur skälighetsprincipen uppnås

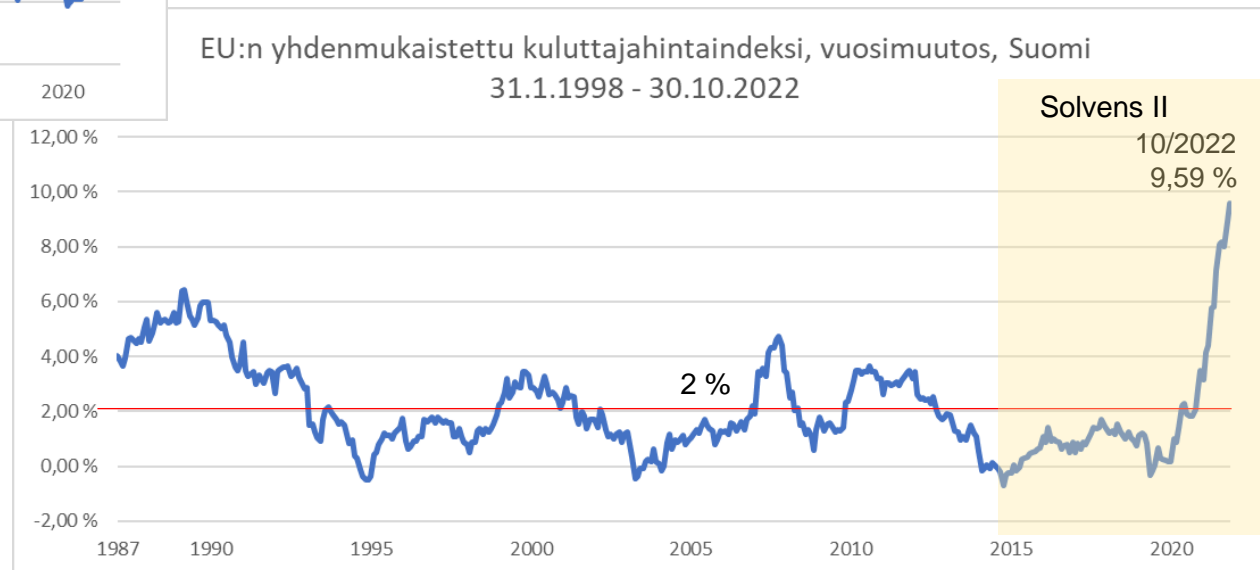
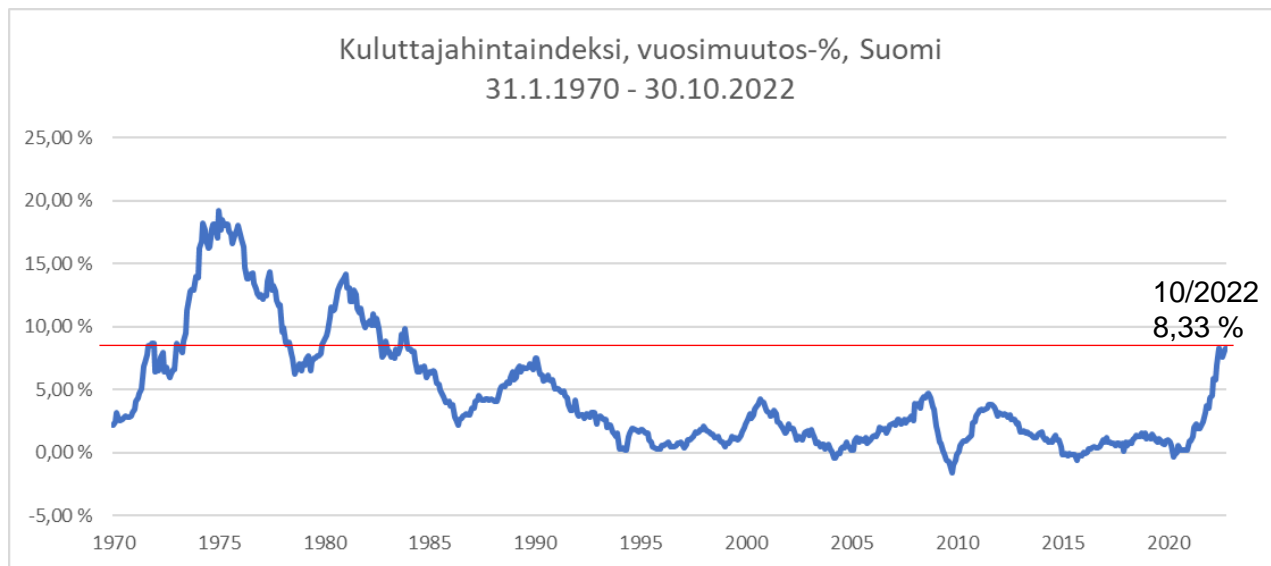
- I en arbetsgrupp år 2010 diskuterades en modell, där det föreslogs att en viss procentuell del av bolagets överskott skulle utdelas till försäkringstagarna.
  - Försäkringssektorns ståndpunkt var att försäkringstagarna och de försäkrade får bättre förmåner än riskfri avkastning, om bolaget slipper undvika riskplaceringar.
- Huruvida exemplet i motiveringarna till lagen är tillämpligt ska bedömas i varje enskilt fall i förhållande till målen med bestämmelserna om skälighetsprincipen.
  - Efter 2008 har marknaden och bolagens intjäningslogik förändrats. De riskfria räntorna var länge till och med negativa.
  - I vissa försäkringslag är det typiskt att försäkringstagaren är ett företag. I sådana fall har den försäkrade inte haft nytta av den diskonteringsränta som tillämpats när försäkringen tecknats.
- Med hänvisning till effektivitet har bolagen överfört kapital till ägarna som således inte syns i avkastningen av försäkringarna.

Skälighetsprincipen och inflation

- Då räntemarknaden förändras ökar också tilläggsförmånerna
  - Bolagen har bundit sina mål för skälighetsprincipen till avkastningen på räntebärande värdepapper
    - Sparförsäkringar 5 år
    - Pensionsförsäkringar 10 år
- Finansinspektionen gav 2014 (3/2014) ett ställningstagande om en ändring av villkoren.
  - Finansinspektionen konstaterade emellertid att rätten att ändra försäkringsvillkoren gäller endast så länge som räntenivån fortsätter att vara låg.
- Inflationsskydd finns inte, men på grund av inflationen orsakar de försäkrade ett tryck på bättre tilläggsförmåner.
- Tilläggsförmånerna för nästa år ska redan bedömas utifrån den förändrade marknaden.

Inflation

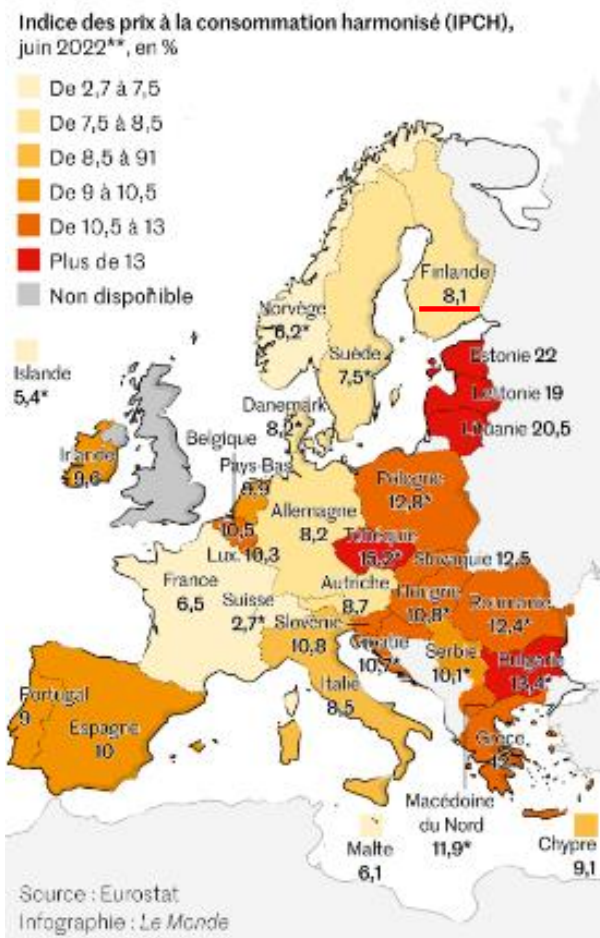

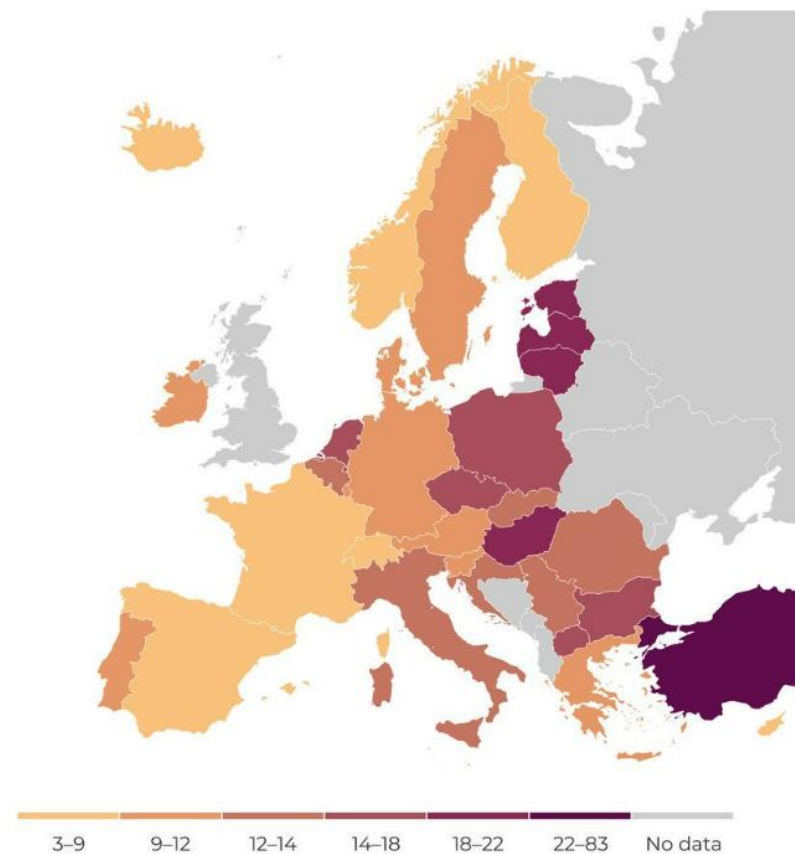
Inflationen i Europa 5&6/2022 och 9&10/22

Euroområdet 8,6 % - 6/2022

Euroområdet 10,6 % - 10/2022

Inflation in September/October 2022

©2022 Milos Popovic <https://milospopovic.net> | Source: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manri/default/table?lang=en

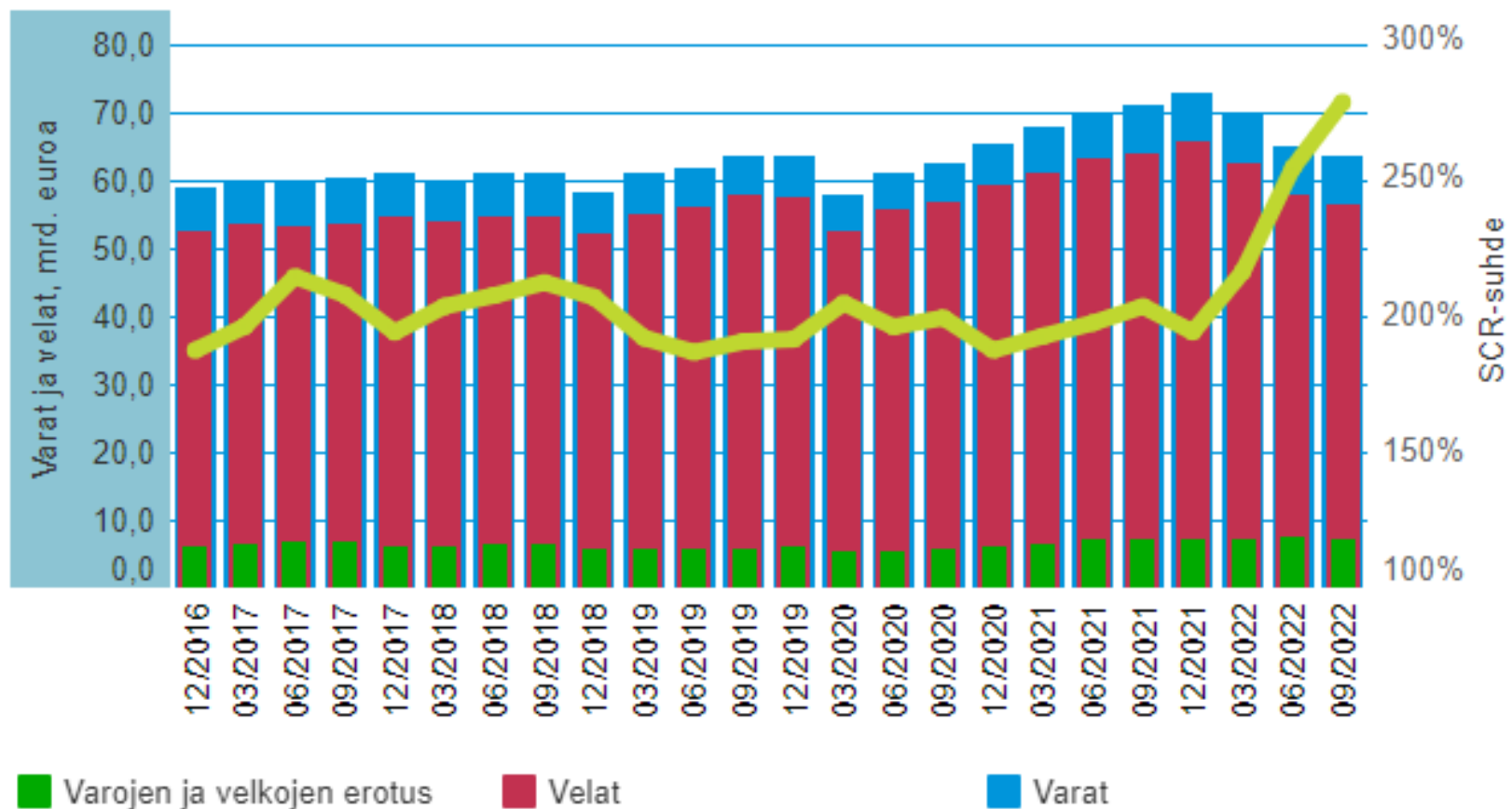
De underliggande orsakerna till inflationen

- En lång tidsperiod med låg inflation
- Corona och tiden efter corona
  - Låg inflation på grund av rörelsebegränsningarna under coronatiden
  - Problem i produktionskedjan och utbudet av arbete efter coronatiden
- Rysslands angreppskrig mot Ukraina
  - Stigande energi- och råvarupriser som en följd av sanktionerna
  - Följdverkningar på priset på många andra nyttigheter och tjänster
- Löneinflation
  - Ännu inte betydande
- Strävan att inverka på inflationen via penningpolitiken, se (på finska)
  - Tuomas Välimäki: [Epätavanomaisen rahapolitiikan syy, tavoite, toteutus ja seuraus](#) Aktuaaritoiminnan kehittämissäätö 13.11.2019)
  - Euro&Talous: [Mitä on rahapolitiikan normalisointi?](#)
- Mervi Toivanen: Inflation (Finlands Aktuarieförenings månadsmöte den 8 december 2022)

Inflation och försäkringsverksamhet

- Modellering av inflation
  - Stokastisk modellering
  - Inflationschocker
  - Inflationens inverkan på räntorna
  - Inflationens inverkan på allokeringen av investeringarna
  - Modellering av inflationens inverkan på fondförsäkringar
  - Expertbedömning
- Beräkningsantaganden
  - Kostnadsinflation
  - Ersättningsinflation
  - Fördröjning i utbetalningen av ersättningar och inflation
  - Ersättningsvolym och inflation
  - Avslutningsantaganden och återköp
  - Betalningar och inflation
  - Kundåterbäringar
- Det bör kontinuerligt utvärderas om beräkningsantagandena är realistiska

Solvensutveckling/livförsäkring

Lähde: Finanssivalvonta